

Krzyż

Święty znak odkupienia. Kościół rozpoczyna nim wszystkie czynności, błogosławi i poświęca. Śmierć na krzyżu była najbardziej okrutną i haniebną karą śmierci stosowaną przez Rzymian, na którą skazywano niewolników i przestępców. Zniósł ją dopiero Konstantyn Wielki. Odtąd krzyż uchodził za symbol zwycięstwa. Dla Pawła Apostoła krzyż jest znakiem pojednania z Bogiem, pokoju, mocy Bożej, chluby.

Krzyż ma wiele form:

1. *Czteroramienny krzyż wpisany w koło* – symbol światła i słońca, cyklu rocznego i zasada biologiczna; oznaka zdrowia i życia; symbol jednowładztwa Boga w świecie.
2. *Krzyż Tau* – symbol centrum świata, wszechpanującej siły słońca; dla ludów staroamerykańskich był znakiem deszczu bądź boga deszczu.
3. *Krzyż z uchwytem* – jako hieroglif egipski symbolizuje życie albo zapłodnienie przez słońce; ryty na grobach Koptów jest znakiem krzyża.
4. *Swastyka* – u buddystów jest symbolem klucza do raju; w sanskrycie jest znakiem świętym; w ornamentyce kościelnej – znakiem chroniącym przed szatanem.
5. *Krzyż równoramienny (grecki)* – nawiązanie do przedchrześcijańskiego czteroramiennego krzyża wpisanego w koło.
6. *Krzyż łaciński*.
7. *Krzyż świętego Andrzeja* – przypomina drzewo, na którym umarł św. Andrzej; odgrywał ogromną rolę w rozwoju znaków cechowych, granicznych i stempli drukarskich.
8. *Krzyż widlasty* – symbol tchnienia w wodę chrzcielną; aluzja do drzewa życia.
9. *Krzyż arcybiskupi (patriarchalny)*.
10. *Krzyż papieski*.

11. *Krzyż prawosławny* – ukośna belka wyobraża podporę dla nóg skazańca.
12. *Krzyż laskowany*.
13. *Krzyż jerozolimski* – symbol pięciu świętych ran; umieszczany na płaszczach rycerzy Grobu Świętego.
14. *Krzyż maltański* – osiem rozwidleń symbolizuje osiem błogosławieństw.